

REUFORMATOR

INFORMATOR O POGLAVLJIMA 23 I 24

Tema broja

IZBORI 2016. GODINE: FINANSIRANJE, EVROPSKE INTEGRACIJE I PRIMENA STANDARDA

SADRŽAJ

UVOD	2
TEMA BROJA	3
Izbori 2016. godine: finansiranje, evropske integracije i primena standarda	3
SRBIJA ANALIZA	6
Pogled unazad: otvaranje pregovora o poglavljima 23 i 24	6
Zaštita od nasilja u porodici – novi zakon, stari problem	8
Borba protiv korupcije: Spektakl pred kamerama, muk u sudnicama	10
EU ANALIZA	11
Kvalitet javnih usluga i ostanak u Evropskoj uniji – slučaj Velike Britanije	11
Novi pristup borbi protiv terorizma – proširena ovlašćenja Evropola	13
Žrtve trgovine ljudima u regionu bez stvarne zaštite	14
ZANIMLJIVOSTI	14
Evropska kampanja „STEP UP!“	15
KALENDAR	16

UVOD

Poštovani čitaoci,

Koalicija prEUgovor vam predstavlja sedmi, majski broj biltena rEUformator, čiji je cilj da široj čitalačkoj publici približi proces priključivanja Srbije Evropskoj uniji, sa fokusom na pregovaračka poglavlja 23 (pravosuđe i osnovna prava) i 24 (pravda, sloboda, bezbednost).

Tema ovog broja je analiza izbora održanih u aprilu 2016. godine, sa posebnim osvrtom na finansiranje kampanje i povezanost izbornog procesa sa evropskim integracijama. REUformator donosi informacije o tome šta nas očekuje nakon otvaranja poglavlja 23 i 24 krajem juna ove godine, analizira Prednacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici i predstavlja trogodišnji izveštaj o pravosudnim procesima protiv osumnjičenih za koruptivna krivična dela.

U rubrici Evropa predstavljamo povezanost odluke građana Velike Britanije o članstvu u Evropskoj uniji sa kvalitetom javnih usluga, kao i nova ovlašćenja Evropola u borbi protiv terorizma i sajberkriminala. Na kraju, informišemo vas o zaštiti žrtava trgovine ljudima u četiri zemlje regiona, kao i o kampanji Evropske mreže „Žene protiv nasilja”, kojom se zahteva viši stepen zaštite žrtava rodno zasnovanog nasilja.

Ideja nam je da ovim biltenom predstavimo i aktivnosti organizacija građanskog društva, koje imaju veze sa poglavlji-
ma 23 i 24. O tome možete čitati u rubrici Srbija analiza i Zanimljivosti. Nadamo se da će vam teme koje smo pripremili biti korisne kako biste lakše razumeli pregovaračka poglavlja 23 i 24. Pozivamo vas da koaliciju prEUgovor pratite na društvenim mrežama [Tviter](#) i [Fejsbuk](#), (Twitter i Facebook), gde nas možete obavestiti o čemu želite da čitate u narednim brojevima biltena rEUformator.

S poštovanjem,

Sofija Mandić
Urednica

IZBORI 2016. GODINE: FINANSIRANJE, EVROPSKE INTEGRACIJE I PRIMENA STANDARDA

Izbori 2016. godine su, na nivou proklamovanog, potvrdili većinsku privrženost građana evropskom putu Srbije. S druge strane, brojna otvorena pitanja o regularnosti i transparentnosti izbornog procesa, kao i odsustvo brze reakcije državnih organa dovode u pitanje dostizanje evropskih standarda. Za stranačke kampanje potrošeno je manje novca nego ranije, ali su one i dalje skupe i stvaraju rizik od pojave korupcije. Drastično je produbljen finansijski jaz između velikih parlamentarnih stranaka i ostalih učesnika u izornoj trci. Postavlja se pitanje koliko su izbori zaista odlučivali o evropskom putu Srbije.

Vanredni parlamentarni izbori raspisani su na pola mandata Vlade, uz obrazloženje da je to neophodno kako bi ona dobila nesmetani četvorogodišnji mandat za sprovođenje reformi koje nam predstoje na putu pridruživanja Evropskoj uniji. Rezultati izbora, koji su održani 24. aprila 2016, potvrdili su, makar kada je reč o proklamovanom spoljnopolitičkom opredeljenju, većinsku privrženost građana evropskom putu Srbije. Za razliku od prethodnog saziva, evropskeptici će, i pored ukupno lošijeg postignutog rezultata, biti predstavljeni u Skupštini sa dve liste i tri poslaničke grupe.

Utisak je da su o EU integracijama više pričali oni koji im se protive nego što su to činili promoteri. S jedne strane, kao da je većina javnog mnjenja prihvatila neumitnost evropskog puta i kao da se, s druge strane, izgubila sadržajnost tog poduhvata. Naime, tokom izborne kampanje bilo je vrlo malo govora o sprovođenju bilo koje konkretne mere koja se nalazi pred Srbijom na putu evropskih integracija. Stoga je upitno da li podrška listama koje se zalažu za pristupanje Srbije EU zaista po-

drazumeva i podršku sprovođenju određene politike. Sa mnogo većom sigurnošću može se govoriti o tome da su birači izražavali personalnu podršku nosiocima lista i da su na taj način odredili samo udeo u moći rukovođenja državom, i to ne do 2020, već do predsedničkih izbora, koji će biti održani 2017. godine.

Novac u politici i evropske integracije

Skupe izborne kampanje mogu uzrokovati talase korupcije, jer jačaju iskušenja da se posegne za javnim resursima ili da se obeća njihova prodaja u budućnosti. Zbog toga se za finansiranje kampanje postavljaju zabrane, ograničenja i dužnosti koje važe za političke partije, kandidate, ali i za njihove donatore, medije koji izveštavaju o kampanji i prenose oglasne poruke. Iz budžeta se finansira deo troškova kampanje, a javni servisi se obavezuju da omoguće besplatno predstavljanje lista. Uvode se i posebne mere kontrole. U slučaju Srbije, od 2010. učesnici na izborima izveštaje o prihodima i rashodima kampanje podnose Agenciji za borbu protiv korupcije, koja ih i kontroliše.

Izvor: google.com

Kontrola finansiranja partija je veoma važna za EU. Međutim, ovo je jedna od oblasti gde je prostor za uslove koje postavlja EU ograničen, zato što standardi u okviru same Unije nisu dovoljno razrađeni, niti je praksa jedinstvena. Zato se u Izveštaju o napretku Srbije za 2015. godinu Evropska komisija poziva na to da Srbija **nije ispunila obaveze** iz nalaza i preporuka ODIHR-a, „posebno one koje se odnose na obezbeđivanje transparentnosti finansiranja kampanja i izbornog procesa”, ali i na to da nema sankcija za one koji su primenjivali nasilje i zastrašivanja na izborima, kao i za nepravilnosti koje „nisu odgovarajuće ispitane”. Evropska komisija takođe traži od Srbije da pokaže rezultate¹ i donošenjem sudskih presuda u slučajevima gde je Agencija za borbu protiv korupcije utvrdila nepravilnosti u finansiranju političkih stranaka.

U potpoglavlju borbe protiv korupcije **Akcionog plana za poglavlje 23** predviđaju se aktivnosti za ostvarivanje preporuke „2.2.2. Osigurati delotvorno sprovođenje propisa o kontroli finansiranja političkih subjekata i finansiranju predizbornih kampanja, posebno sprovođenje sankcija u slučajevima kada subjekti ne podnesu izveštaje i kada postoje dokazane nepravilnosti”. Vezano za ovaj, kao i za gotovo sve druge delove Akcionog plana, treba napomenuti da on ne sadrži dovoljno precizne pokazatelje za merenje uspeha niti mere koje bi obezbedile postizanje proklamovanog cilja. Pored toga, donošenje ovog Akcionog plana iskorišćeno je kao izgovor za neispunjenje obaveza iz Antikorupcijske strategije.

Monitoring kampanje

Imajući u vidu to da finansiranje kampanje utiču na pojavu korupcije i borbu protiv korupcije, Transparentnost – Srbija prati finansiranje izbornih kampanja već 12 godina. Fokus praćenja je na onome što je vidljivo, a to su najveći rashodi izborne kampanje. Nakon publikovanja finansijskih izveštaja, oni se porede sa izveštajima par-

¹ U prevodu izveštaja stoji „da uspostavi evidenciju”, tamo gde na engleskom piše „A track record of judicial follow-up to the Anti-Corruption Agency, in-depth checks of **party funding, conflict of interest and asset declarations** still needs to be established”.

tija. Transparentnost – Srbija u javnost izlazi sa podacima i procenama znatno pre nego što o rezultatima svoje kontrole obavesti nadležni državni organ.² Prvi nalazi su **objavljeni** već u izbornoj noći, a u pisanom obliku početkom maja.

Počev od 2012. godine, Transparentnost – Srbija prati i tzv. „funkcionersku kampanju”, to jest aktivnosti javnih funkcionera u predizbornom periodu, koje se predstavljaju kao njihov „redovan rad”, a u stvari su deo političke promocije. O ovim aktivnostima mediji izveštavaju u informativnom programu, van blokova namenjenih za stranačku promociju. Ovaj oblik izborne propagande nije obuhvaćen propisima koji uređuju pristup učesnika izbora medijima (npr. ravnomerno predstavljanje izbornih lista). Pošto zakonski nema tretman predizborne propagande, pojavljivanje državno-stranačkih lidera u informativnom programu ne ulazi u prikaz troškova izborne kampanje niti podleže kontroli finansijskih izveštaja političkih subjekata. S druge strane, takva promocija nesumnjivo vredi značajno više nego otvorena propaganda, kako zbog toga što se plasira u kontekstu „objektivnog izveštavanja”, tako i zbog činjenice da je gledanost informativnog programa daleko veća od gledanosti reklama.

Problemi koji su bili nerešeni pre izbora i oni koji su se na izborima pokazali

Iako su izbori u Srbiji održani posle 2000. godine mahom ocenjivani kao „slobodni i poštenu”, i dalje postoje brojni nerešeni problemi. Pored finansiranja kampanje i postupanja javnih funkcionera, mogu se navesti i sledeći: 1. činjenica da Republička izborna komisija (RIK) nije uspostavljena kao organ koji ne zavisi od onih o čijim interesima donosi odluke i kao telo koje ima jasan pravni status i sopstveni budžet; 2. birački spisak ne odražava u potpunosti pravo stanje stvari; 3. deo izbornog procesa nije podvrgnut zakonskim kontrolnim mehanizmima (glasanje na Kosovu i Metohiji); 4. postoje neispitane

² Zakon ne propisuje rok Agenciji za borbu protiv korupcije u kome treba da objavi izveštaj o sprovednoj kontroli, pa čak ni dužnost da takav izveštaj uopšte pripremi. U većini slučajeva, Agencija je svoje izveštaje o prolećnim izborima objavljivala u decembru iste godine.

sumnje o zloupotrebi u vezi sa falsifikovanjem potpisa za podršku izbornim listama; 5. izborna pravila ne uređuju adekvatno položaj grupa građana; 6. propisi ne daju dovoljno mogućnosti da se spreči zloupotreba posebnih prava koja su garantovana strankama nacionalnih manjina; 7. nije rešeno oglašavanje drugih subjekata u vezi sa izbornom kampanjom (npr. udruženja, preduzeća), kao ni oglašavanje državnih organa tokom izborne kampanje. Mnogi od ovih problema došli su do punog izražaja na aprilskim izborima. Svakako je najfascinantnije bilo saznanje da [RIK većinom glasova](#), u direktnom TV prenosu, potpuno arbitrarno odlučuje o tome koji će od manjkavih izveštaja o radu biračkih odbora prihvatiti, a koji neće.

Problemi u vezi sa finansiranjem kampanje

Nedostaci i nejasnoće Zakona o finansiranju političkih aktivnosti uočene su ubrzo po njegovom donošenju, ali on nije izmenjen iako je radna grupa Ministarstva finansija i Agencije [deo tog posla](#) uradila u skladu sa Antikorupcijskom strategijom još pre dve i po godine. Nije došlo ni do dopune Krivičnog zakonika. Usled toga, rashodi izborne kampanje nisu ničim ograničeni osim mogućnostima stranaka (suprotno preporukama Saveta Evrope), Pravila o kreditima i dugovanjima nisu dovoljno precizna, podaci o finansiranju nisu poznati dok kampanja traje i nisu jasno određene dužnosti kontrolnih organa.

Pravila o finansiranju kampanje izmenjena su krajem 2014, na predlog vladajuće SNS i uz potpuno ignorisanje teksta već pripremljenog Nacrta izmena zakona. Tim izmenama smanjena su budžetska izdvajanja za kampanju, što je u načelu dobro, jer su bila očigledno previsoka. Međutim, budući da svrha izdvajanja nije dovoljno jasno određena, došlo je do štetnih posledica – neopravdano je produbljen jaz između velikih parlamentarnih stranaka i ostalih učesnika u izbornoj trci u mogućnosti da se predstave biračima. Pored toga, izmenama iz 2014. dopušteno je da se za finansiranje izborne kampanje koriste budžetska [sredstva dobijena za drugu namenu](#) (redovan rad).

Brojne optužbe za kupovinu glasova i zloupotrebu javnih resursa iz prethodnih izbornih ciklusa ostale su bez sudskog epiloga, a tokom ovih izbora ustalio se i naziv za takve pojave – „bugarski voz”. Javno tužilaštvo se nije oglašavalo povodom optužbi iz ranijih izbornih ciklusa, nije obavestavalo građane o tome kako bi mogli da prepoznaju i prijave eventualne zloupotrebe u vezi sa izborima, niti ih hrabrilo da to učine, čak ni nakon [objavlivanja podataka u medijima](#). Tradicionalno su prekršeni i članovi 99 i 100 Zakona o izboru narodnih poslanika, jer Narodna skupština nije formirala Nadzorni odbor koji bi pratio predizborne aktivnosti, ukazivao na eventualne nepravilnosti u postupanju političkih stranaka i obavljao druge poslove propisane zakonom.

U ove izbore Srbija je ušla bez dosledne primene medijskih zakona. Sporna je bila privatizacija dela regionalnih i lokalnih medija, kao i sprovođenje nekih od konkursa za podršku medijskim programima. Takođe, nisu precizirana ni pravila o državnom i političkom oglašavanju u medijima iako je u međuvremenu menjan niz zakona gde je to moglo biti učinjeno. Regulatorno telo za elektronske medije (REM) nije bilo proaktivno u proveru poštovanja pravila o jednakim finansijskim i tehničkim uslovima oglašavanja stranaka. Pravila REM-a iz 2015, koja su primenjena i na ovu izbornu kampanju, [nisu bila dovoljno precizna](#) niti su rešila sva bitna pitanja.

Pored odsustva odgovornosti za kršenje pravila i brojnih slučajeva u kojima postupci nisu ni pokrenuti, prethodne izborne kampanje donele su velike finansijske probleme strankama i građane ostavile bez potpunih informacija o krajnjim izvorima finansiranja. Tako su, pre četiri godine, građani ostali uskraćeni za podatak o izvoru finansiranja čak polovine prijavljenih rashoda izborne kampanje, jer je bilo naznačeno da „rashodi nisu plaćeni” ili da su plaćeni „iz kredita”.

Šta je donela kampanja 2016?

Direktni troškovi ovogodišnje kampanje bili su i dalje veoma visoki, ali ipak nešto niži nego ranijih godina. Na to je uticalo pomenuto smanjenje budžetskih davanja

(30%), izvesnost izbornog pobjednika i izrazita disproporcija moći među strankama. Jedina stranka koja je zbog svojih šansi na izborima mogla biti privlačna luksuznim donatorima (SNS) nije imala realne potrebe ne samo za njihovim prilozima već ni za bilo kakvim oglašavanjem, jer su njeni funkcioneri bili sveprisutni u medijima koji su izveštavali o njihovim raznim, navodno redovnim, aktivnostima.

Postoji izvesna korelacija između uloženi sredstava i izbornog uspeha. Međutim, ona se pre može pripisati prilagođavanju budžeta kampanje očekivanjima vezanim za izborni uspeh, nego što se sam uspeh može pripisati kampanji. Razlike između izbornih ostvarenja i prognoza iz predizbornih anketa su minimalne, a prema Zakonu, lavovski deo novca iz budžeta (oko 1,8 miliona dinara po jednom osvojenom mandatu) dodeljuje se na osnovu ostvarenog uspeha. Značajan izuzetak, a možda i najavu „novih vetrova” u vođenju kampanja predstavlja relativni uspeh liste „Dosta je bilo”, koja je bez klasične kampanje (TV spotovi, novinski oglasi, bilbordi, mitinzi) i sa deset do sto puta manje troškove od konkurenata uspela da osvoji 6% glasova.

Kampanja je produbila jaz u troškovima između partija. Za razliku od ranijih godina, kada se nekoliko lista „utrivalo” ko će više da potroši, sada je odnos troškova sličan raspodeli glasova. Dominacija SNS je najočiglednija tamo gde je trošak kampanje najveći – oko 61% svih rashoda ove vrste na glavnim TV stanicama otišlo je na pobjednike izbora. Ovo je direktna posledica izbornih pravila, a naročito toga što je omogućeno da se budžetski novac, dobijen za korišćenje redovnog rada, iskoristi za kampanju (sudeći po finansijskom izveštaju za 2015, SNS je u protekle dve godine uštedela preko 400 miliona dinara po ovom osnovu, a da pri tome uopšte nije naplaćivala članarinu).

Prema prvim procenama TS, ukupni troškovi kampanja bili su oko 15 miliona evra, od čega je preko polovine potrošeno na TV oglašavanje. Između 1 i 1,5 milion potrošeno je na oglase u novinama, blizu milion na bilbore, a ostatak na brojne druge troškove. Među njima su

najvažniji masovni prevoz učesnika mitinga i organizovano animiranje birača da glasaju za određene partije. Poslednja aktivnost je predstavljala hod na ivici dopuštenog, odnosno kršenje privatnosti i tajnosti glasanja.

Nemanja Nenadić, Transparentnost – Srbija (TS)

KORISNI LINKOVI:

1. [Monitoring finansiranja izborne kampanje 2016. godine](#)
2. [Akcioni plan za poglavlje 23 – pravosuđe i osnovna prava](#)
3. [Izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije \(2013–2018\)](#)

SRBIJA ANALIZA

POGLED UNAZAD: OTVARANJE PREGOVORA O POGLAVLJIMA 23 I 24

Dve i po godine nakon zvaničnog otpočinjanja pregovora o članstvu u EU, krajem juna se očekuje da Srbija otvori poglavlja 23 i 24 u pregovorima sa Evropskom unijom. Pitanje je šta građani i građanke Srbije mogu da očekuju od pregovora u ovim oblastima.

Uprkos tome što je Srbija na korak od otvaranja pregovora u oblasti pravosuđa i osnovnih prava (poglavlje 23) i oblasti pravde, slobode i bezbednosti (poglavlje 24), stanje stvari u ovim tzv. poglavljima vladavine prava je zabrinjavajuće. Naime, iako u proceduralnom smislu pregovori napreduju, te je Srbija usvojila akcione planove za ova dva poglavlja i pripremila pregovaračke pozicije, primetno je nazadovanje prema većini parametara koji čine suštinu ovih poglavlja.

Zabeleženo je da postoje **nazadovanje i politički uticaj** kada je reč o slobodi medija, da je **pravosuđe** neefikasno, da se borba protiv korupcije ne vodi na terenu, već **samo pred kamerama**, te da je policija **politizedana i bez integriteta**. Dodatno, nezavisni izveštaj koalicije prEUgovor iz maja ove godine ukazuje i na to da je ugrožen pristup pravdi pred domaćim sudovima, posebno kad je reč o osetljivim grupama, poput žrtava porodičnog nasilja ili trgovine ljudima. U isto vreme, **gubi se podrška građana** učlanjenju u EU i trenutno je ispod 50%. Sa ovakvim trendovima logično je upitati se kakve konkretne, pozitivne pomake Srbija može da očekuje nakon otvaranja poglavlja 23 i 24 krajem juna ove godine.

Stoga se u tom periodu može očekivati povećana zakonodavna aktivnost, a civilno društvo treba i mora da insistira da se povodom donošenja svih zakonskih rešenja sprovedu javne rasprave, što je do sada češće bio izuzetak, nego pravilo. Pored ovoga, čest je bio slučaj da predlagač odbije da uvaži komentare na nacрте zakona ili strategija koje je uputilo građansko društvo, pravdajući se da je Evropska komisija zadovoljna trenutnim nacртом, te da nema potrebe da se išta menja.

Međutim, ono što čini suštinu procesa pregovora, u okviru novog pristupa proširenju, jeste praćenje stanja na terenu. Treba pokazati i dokazati da propisi i norme koji se

Izvor: Kancelarija za evropske integracije

Dosadašnji tok pregovora bio je zapravo test kapaciteta državne administracije, to jest njene spremnosti i mogućnosti da se uoče nedostaci, planiraju mere za njihovo otklanjanje i sprovedu pripreme za prave reforme, koje tek treba da uslede. Tek nakon otvaranja pregovora, Srbija stupa u ugovorni odnos sa EU i pravno se obavezuje na sprovođenje mera koje su izlistane u akcionim planovima za poglavlja 23 i 24, a čiji je cilj da približe Srbiju, njene institucije i zakone standardima koji postoje u EU. Prvi koraci na ovom putu se, pre svega, odnose na usvajanje zakonskih rešenja i strateških dokumenata.

usvajaju imaju pozitivne efekte u stvarnom životu (eng. positive track record). Drugim rečima, zakoni i propisi moraju da se primenjuju. Tu se tek očekuju ključne promene, a zadatak svih nas je da osiguramo praćenje toga da li, i u kojoj meri, društvo postaje pravednije i da li se građani osećaju bezbednije i slobodnije.

Ovde se **incident u Savamali**, iz izborne noći 25. aprila, može iskoristiti kao pokazatelj stanja u oblasti vladavine prava. Podsetimo, grupa lica pod fantomkama protivpravno je lišila slobode građane i maltretirala ih dok je

obavljala nezakonito rušenje objekata u Hercegovačkoj ulici. U [Izveštaju](#) Zaštitnika građana o postupku kontrole postupanja policije u ovom slučaju nedvosmisleno je utvrđeno da je policija odbila da odgovori na pozive građana, te da je ceo proces morao biti koordiniran, što implicira odgovornost najviše rangiranih političkih funkcionera. Ni nakon skoro mesec i po dana od događaja, nadležne institucije, poput [Tužilaštva](#), nisu napravile pomak u otkrivanju izvršilaca ili nalogodavaca ovog dela. Umesto nadležnih institucija, jedino je predsednik Vlade u tehničkom mandatu i mandatar buduće Vlade [izjavio](#) da su najviše gradske vlasti odgovorne, te da će snositi krivične i političke posledice. Na osnovu [istraživanja Insajdera](#), utvrđeno je da incident u Savamali potencijalno ima veze sa sprovođenjem projekta Beograd na vodi (na osnovu štetnog međudržavnog [ugovora](#) samo delimično dostupnog javnosti).

Opisani incident indikativan je za stanje vladavine prava u Srbiji, budući da ukazuje na nepostojanje podele vlasti, netransparentno postupanje, nefunkcionisanje institucija, politizaciju i zloupotrebu državnih organa, kao i na hroničan nedostatak odgovornosti nosilaca najviših političkih funkcija. Ovo su sve problemi koji će morati da se rešavaju tokom pregovora. Tek nakon otvaranja ova dva poglavlja Vlada Srbije biće odgovorna i Evropskoj uniji, ali i svojim građanima, za uspeh reformi u ovim oblastima. U skladu sa novim pristupom proširenju, nedovoljno uspešno sprovedene reforme u oblasti vladavine prava mogu da blokiraju pregovore u ostalim poglavljima. Činjenica je da se Srbija postupanjem u vezi sa incidentom u Savamali, čak i pre nego što su poglavlja otvorena, kandidovala za suspendovanje pregovora.

Otvaranje pregovora o poglavljima 23 i 24 dobro je za građane i građanke. Naime, EU institucije će tokom pregovora imati ulogu dodatnog kontrolora reformi koje vlast sprovodi. Dodatno, očekuje se da će usaglašavanje standarda vremenom dovesti i do boljeg pristupa pravdi, da će biti veća bezbednost i veće garantovanje sloboda građanima. Pored ovoga, Vlada se obavezala na transparentno i inkluzivno praćenje i izveštavanje o ispunjenosti akcionih planova za poglavlja 23 i 24, što će dovesti do

ranijeg uočavanja problema i prilagođavanja aktivnosti radi postizanja zadatih rezultata. Ne treba zaboraviti i da je proces usaglašavanja veoma skup, te je procena da će primena Akcionog plana za poglavlje 24 koštati preko 26 miliona evra (i to bez prilagođavanja Šengenskoj konvenciji, što dolazi na red nakon ulaska u EU, a koštaće stotine miliona evra). Stoga je javnost pregovora i uključivanje većeg broja zainteresovanih strana dobro i sa aspekta svrsishodnosti utroška sredstava. Ostaje otvoreno koliko će pregovori trajati, posebno kada se zna da EU sve manji akcenat stavlja na dalje proširenje. Ovaj proces će dodatno biti otežan i usporen ukoliko se nastavi niza-dovanje demokratije i vladavine prava u Srbiji i regionu.

Bojan Elek, istraživač BCBP-a

KORISNI LINKOVI:

1. [Izveštaj o napretku Srbije u poglavljima 23 i 24 koalicije prEUgovor, maj 2016. godine](#)
2. [Izveštaj o mogućem uticaju javnih institucija na medije, Savet za borbu protiv korupcije](#)
3. [Procena integriteta policije u Srbiji](#)

ZAŠTITA OD NASILJA U PORODICI – NOVI ZAKON, STARI PROBLEM

Ministarstvo pravde izrađuje zakon o zaštiti od nasilja u porodici. Predloženi postupak hitne zaštite, saradnja između nadležnih organa i evidencija nasilja u porodici morali bi biti bolje usklađeni sa potrebama žrtava.

Ministarstvo pravde je započelo izradu [novog zakona](#) u nameri da se „na opšti i jedinstven način uredi organizacija i postupanje državnih organa radi delotvornog sprečavanja nasilja u porodici, sprečavanja krivičnih dela, kao i obezbeđivanja brze, blagovremene i delotvorne zaštite žrtava nasilja”. Ovaj zakon bi trebalo da reguliše postupak za izdavanje „hitnih mera zaštite”, sa-

radnju između državnih organa, specijalizovanu obuku i centralnu evidenciju podataka o nasilju u porodici. Pored komentara o tome kako bi trebalo unaprediti Prednacrt zakona, iznetih na [javnoj raspravi 18. maja](#), Autonomni ženski centar (AŽC) pripremio je i niz amandmana na postojeće članove, koji su bili predmet razmatranja na konsultativnom sastanku krajem maja 2016. godine.

Imajući u vidu standarde koje postavlja [Konvencija Saveta Evrope](#) o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici, AŽC je nastojao da nova rešenja slede, s jedne strane, standard i svrhu, a s druge strane, postojeća iskustva i primere dobre prakse.

Iako AŽC nije saglasan sa predloženom procedurom za izdavanje hitnih mera zaštite, jer smatra da je nepotrebno komplikovana, napravljene su dopune predloženog modela. Njihov cilj je preciziranje postupka o hitnim merama zaštite, postupka njihovog produženja, kao i regulisanje nadzora sprovođenja.

Izvor: [google.com](#)

Značajne izmene i dopune predložene su u poglavlju koje definiše saradnju između državnih i drugih organa. One uključuju predlog o dve vrste lokalne koordinacije u vezi sa svakim pojedinačnim slučajem prijavljenog nasilja. Prva se odnosi na bezbednosno-pravne mere, na saradnju između tužilaštva, policije i centra za socijalni rad tokom planiranja mera za sprečavanje nasilja i direktnu zaštitu žrtve. Druga koordinacija, koja sledi nakon što se žrtvi obezbedi sigurnost, a učiniocu odgovornost, usmerena je na saradnju prilikom pružanja podrške žrtvi i članovima njene porodice. To uključuje opšte i specijalizovane usluge podrške, koje koordinira centar za soci-

jalni rad, a koje pružaju relevantne ustanove i organizacije u zajednici. U individualne planove zaštite i podrške žrtvama nasilja trebalo bi precizno uneti informacije o vrstama planiranih mera i usluga, odgovornim licima i rokovima za realizaciju, što bi omogućilo praćenje efekata preduzetih aktivnosti.

Dopune rešenja u oblasti obuka uključile su i predloge o obaveznoj specijalizovanoj intersektorskoj obuci, čiji je cilj ujednačavanje razumevanja, znanja i veština stručnjaka uključenih u postupak. Preciziranje sadržaja pojedinačnih evidencija i centralne evidencije o slučajevima nasilja u porodici, koje bi se vodile u elektronskoj formi, takođe je doprinos AŽC-a. Predloženo je da sadržaj pojedinačnih evidencija, koje vode nadležni državni organi, pre svega policija, javno tužilaštvo, centar za socijalni rad i sudovi, bude ujednačen, tako da one obuhvataju odgovarajuće podatke o učesnicima (službi koja registruje nasilja, licu koje je prijavljeno da vrši nasilje i licu koje je žrtva nasilja), podatke o prijavljenom događaju, podatke o preduzetim intervencijama za zaštitu i podršku, kao i podatke o ishodima tih intervencija.

Konačno, a ne manje značajno, Prednacrt zakona dopunjen je i nizom predloga u delu koji se odnosi na odgovornost za primenu zakonskih odredaba.

Ostaje da se vidi šta će od rešenja koje je predložio AŽC biti usvojeno u finalnoj verziji nacrtu zakona.

Tanja Ignjatović, Autonomni ženski centar (AŽC)

KORISNI LINKOVI:

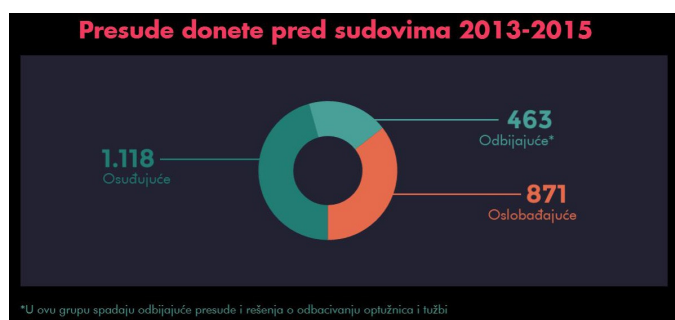
1. Prednacrt zakona o sprečavanju zakona u porodici
2. Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici
3. Analiza usklađenosti zakonodavnog i strateškog okvira Republike Srbije sa Konvencijom Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici

BORBA PROTIV KORUPCIJE: SPEKTAKL PRED KAMERAMA, MUK U SUDNICAMA

Istraživanje CINS-a pokazuje da se borba protiv korupcije, iako je istaknuta kao prioritet svake vlasti u poslednjih desetak godina, u praksi svodi na medijske najave i hapšenja pred kamerama. Njih prati veliki broj krivičnih prijava, znatno manje optužnica i još manje osuđujućih presuda. Kada i dođe do presude, obično je reč o uslovnim kaznama. Češće se procesuiraju „sitna” korupcija.

U rano jutro 24. septembra 2013. godine, fizikalnu terapiju **Borislava Novakovića** prekinuli su policajci da bi ga odveli u policijsku stanicu. Čak mesec i po dana pre toga mediji su objavili da će Novaković, šef poslaničke grupe Demokratske stranke u skupštini Vojvodine i bivši direktor Zavoda za izgradnju Novog Sada, biti uhapšen zbog navodnih malverzacija sa građevinskim zemljištem.

Ova informacija ubrzo je postala vest dana, a njom se novinarima pohvalio i **Ivica Dačić**, tadašnji ministar unutrašnjih poslova, na jednoj od svojih pres-konferencija.

Ilustracija: Đorđe Matić

Slučaj na kraju nije ni dospao do suda. Nešto nakon više od dve godine, istraga protiv Novakovića i još sedam osoba obustavljena je, jer je Više javno tužilaštvo u Novom Sadu odustalo od krivičnog gonjenja. U odgovoru Tužilaštva *Centru za istraživačko novinarstvo Srbije* (CINS) navedeno je da nema osnovane sumnje da su uradili ono za šta su bili osumnjičeni.

Istraživanje CINS-a pokazuje da se borba protiv korupcije, iako je istaknuta kao prioritet svake vlasti u poslednjih desetak godina, u praksi svodi na medijske najave i hapšenja pred kamerama. Njih prati veliki broj krivičnih prijava, znatno manje optužnica i još manje osuđujućih presuda. Kada i dođe do presude, obično je reč o uslovnim kaznama. Češće se procesuiraju „sitna” korupcija.

Novinari CINS-a prikupljali su šest meseci od pravosudnih institucija u Srbiji podatke o procesuiranju deset koruptivnih dela, za period od 2013. do kraja 2015. godine. U te tri godine zbog ovih dela MUP-u je prijavljeno 6.179 ljudi, a po podacima tužilaštava koja su dostavila informacije, optuženo je skoro tri hiljade ljudi.

Dosuđena je ukupno 1.861 kazna, pri čemu treba imati u vidu da su neke od osoba dobijale i po dve kazne, npr. uslovnu i novčanu, tako da je ukupan broj osuđenih osoba oko 1.500. Kaznu kućnog i redovnog zatvora dobilo je ukupno 538 osoba, a njih 55 kažnjeno je novčano. Uslovne kazne dosuđene su za 1.268 osoba.

Kada je reč o samim presudama, za sva analizirana koruptivna krivična dela u poslednje tri godine doneta je 871 oslobađajuća presuda, kao i 463 odbijajuće presude, u kojima sud nije prihvatio optužbu. Bilo je ukupno 1.118 osuđujućih presuda, od kojih su se neke odnosile i na više osoba sa različitim kaznama.

Hapšenja kao rijaliti-šou

Policijske akcije hapšenja zbog navodne korupcije često su se u poslednje tri godine nalazile na naslovnim stranama srpskih medija. Međutim, mali broj prijavljenih zaista i bude osuđen za korupciju.

Novi Zakonik o krivičnom postupku, koji se primenjuje od 2013. godine, umanjio je nivo sumnje potrebne da bi se protiv nekoga pokrenula istraga. Sagovornici CINS-a objašnjavaju da jedan broj krivičnih prijava predstavlja potencijalnu metodu za politička razračunavanja,

te način da građani, preko policije i tužilaštva „uteruju dugove“.

Istraživanje CINS-a pokazuje da se borba protiv korupcije u Srbiji većinom svodi na svega tri krivična dela: proneveru (982 krivične prijave), zloupotrebu službenog položaja (2.361) i zloupotrebu položaja odgovornog lica (2.098). Tužilaštva, takođe, najčešće podižu optužnice za ova dela. Ipak, postoji znatna razlika između broja ljudi protiv kojih je podneta prijava i broja onih koji dospeju na optužnicu.

Slikovit primer je statistika za tri najveća grada u Srbiji: Beograd, Niš i Novi Sad. Više javno tužilaštvo u Beogradu je u protekle tri godine za proneveru i dve zloupotrebe po prijavama radilo protiv ukupno 1.376 ljudi, dok je optužne predloge i optužnice podiglo protiv 362. Novosadsko više tužilaštvo radilo je po prijavama protiv 843 lica, a podiglo optužnice protiv njih 68. Višem tužilaštvu u Nišu podnete su prijave protiv 210 lica, a podignute su 72 optužnice, odnosno optužnih predloga.

Dva dela zloupotrebe položaja su, prema rečima osoba pravne struke, problematična jer su preširoko formulisana, pa je u praksi ljude moguće procesuirati za različite stvari, bez velikih rezultata. Čak je i *Evropska komisija* u poslednjem izveštaju o Srbiji navela da se zloupotreba službenog položaja preterano koristi, „uključujući u to i slučajeve gde ne postoji objektivno kriminalno ponašanje“.

Problema su svesni i u Ministarstvu pravde, iz koga najavljuju izmene Krivičnog zakonika, kojima će pokušati da ovaj problem reše.

*Ivana Jeremić i Milica Stojanović,
Centar za istraživačko novinarstvo (CINS)*

KORISNI LINKOVI:

1. Istraživanje Centra za istraživačko novinarstvo
2. CINS analiza: državu ne zanima borba protiv korupcije

EU ANALIZA

KVALITET JAVNIH USLUGA I OSTANAK U EVROPSKOJ UNIJI – SLUČAJ VELIKE BRITANIJE

Junski referendum i mogući izlazak Velike Britanije iz Evropske unije mogao bi značajno da utiče na rad i kvalitet javnih službi. Zbog toga je potrebno da se o članstvu u Uniji građani na referendumu izjasne na osnovu stvarne situacije, a ne na osnovu emocija i utisaka.

Velika Britanije će 23. juna odlučivati o tome da li će ostanak u Evropskoj uniji. Građani Britanije će ovom prilikom svoju odluku morati da usaglase ne samo sa željama o daljem spoljnopolitičkim putu svoje zemlje već i sa željama koje se tiču njihovog svakodnevnog života.

U skorašnjoj anketi o uticaju članstva u Evropskoj uniji na rad britanskih javnih službi ispitano je hiljadu odraslih Britanaca. Čak 40% ispitanika smatra da članstvo u EU ne doprinosi kvalitetu javnih usluga, a 78% smatra da ono negativno utiče na pružanje javnih usluga. Visoki procenat ispitanika reklo je i da britanska odluka o članstvu neće napraviti nikakvu razliku u zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti (46%), kvalitetu visokog obrazovanja (60%) i regionalnom ekonomskom razvoju (40%). Evroskeptici smatraju da politika slobodnog kretanja unutar Unije pogoršava stanje u javnim službama, da evropski propisi donose nepotrebne troškove i da doprinos Velike Britanije budžetu Evropske unije (5,7 milijardi

funti neto u 2014. godini) može biti potrošen upravo na javne usluge.

Ovo je u potpunoj suprotnosti sa stavovima zaposlenih u zdravstvu, socijalnoj zaštiti, lokalnoj samoupravi, visokom obrazovanju i drugim delovima javnog sektora. Od ispitanih dvadeset anonimnih rukovodilaca ovog sektora, devetnaest se složilo sa tvrdnjom da će javne usluge biti bolje ukoliko Velika Britanija ostane u Evropskoj uniji. Postavlja se pitanje kako je moguće da zaposleni u javnom sektoru i njegovi korisnici imaju tako različita viđenja uticaja Unije na kvalitet javnih usluga.

Ovakva kompleksna slika moguća je jer se britansko i evropsko zakonodavstvo, javne politike i ekonomija značajno prepliću. Britanija je deo Unije četrdeset godina i veoma je teško shvatiti šta je posledica članstva, a šta isključivi rezultat rada vlasti Velike Britanije.

Prema rezultatima istraživanja o kojem ovde govorimo, ipak je moguće utvrditi kakve je koristi javni sektor imao od članstva, a pogotovo od znanja i veština građana koji se slobodno kreću unutar Unije. Čak deset posto zaposlenih u zdravstvenim službama i petnaest posto akademskog osoblja na univerzitetima u Velikoj Britaniji došlo je iz zemalja članica. Evropsko zakonodavstvo zaslužno je i za poboljšanje uslova rada, a evropski fondovi pomogli su stvaranje više od pedeset hiljada radnih mesta u siromašnim regionima Velike Britanije. U izveštaju se takođe navodi da bi napuštanje Unije moglo da utiče na pad javne potrošnje i da bi tako ugrozilo ekonomsku stabilnost. U tom slučaju, lokalna vlast morala bi da štedi, a postoji i veliki rizik da bi se, nakon potencijalnog izlaska, smanjila i druga davanja iz budžeta. Ovo uključuje i mogućnost smanjenja broja zaposlenih u javnom sektoru.

Mnogi u javnim službama brinu kako će se izboriti sa obavezom pružanja smeštaja sve većem broju migranata. Mnogi veruju da su migracije deo problema EU, a ne Britanije. Postoji i nezadovoljstvo zbog toga što je lokalna uprava predmet evropskih pravila o javnim nabavkama, što obezbeđuje slobodnu konkurenciju svih država članica. To znači da dobavljači Velike Britanije nemaju

Izvor: google.com

prioritet na tenderima u svojoj zemlji. Druga strana tvrdi da su koristi od članstva veće od gubitaka. Primera radi, Britanija će u periodu 2014–2020. godine posredstvom evropskih fondova dobiti 5,3 milijarde funti. Ciljevi zaštite životne sredine često se donose na nivou Evropske unije, dok ih lokalna vlast samo sprovodi. Mnoga područja su videla korist od novih pravila o zagađenju, od čistih plaža i od zaštićenih prirodnih dobara. Javne službe se oslanjaju na instrumente koji su duboko povezani sa EU. Jasno je da će odlazak Britanije izazvati ogroman preokret u postojećem sistemu i da će se to osećati godinama.

Lideri lokalnih vlasti u mnogim najvećim gradovima Velike Britanije govore o uticaju Unije na lokalne službe. Pristalice ostanka u Uniji ističu značaj informisanosti glasača o uticaju Evropske unije na njihov život. Oni smatraju da je potrebno da se građani na referendumu izjasne na osnovu stvarne situacije, a ne na osnovu emocija i utisaka.

Priredile:

*Anesa Omeragić, stažistkinja BCBP-a
Sofija Mandić, pravnica istraživačica BCBP-a*

KORISNI LINKOVI:

1. Sve što treba da znate o referendumu u Velikoj Britaniji
2. Istraživanje o povezanosti članstva u Uniji i kvaliteta javnih usluga

NOVI PRISTUP BORBI PROTIV TERORIZMA – PROŠIRENA OVLAŠĆENJA EVROPOLA

Evropol će od maja naredne godine raspolagati novim ovlašćenjima u borbi protiv prekograničnog kriminala i terorizma. Ona će omogućiti brže reagovanje na hitne pretnje, kao i bolju saradnju Evropola sa udruženjima građana, privrednim društvima i državama članicama prilikom identifikovanja potencijalnih opasnosti.

Evropska policijska agencija Evropol uskoro će pojačati napore u borbi protiv terorizma, sajber kriminala i drugih krivičnih dela. Zahvaljujući novim pravilima odobrenim u Evropskom parlamentu, reagovanje na postojeće pretnje će biti brže. Propis će se primenjivati od 1. maja 2017. godine.

Ona će omogućiti Evropolu da se suprotstavi porastu prekograničnog kriminala i terorističkim pretnjama. Posebno je važna mogućnost koju će dobiti specijalizovane jedinice da hitno odgovore na novonastale pretnje. Poslanici koji su podržali predlog o novim ovlašćenjima navode su ona „snažan zakonodavni instrument koji će pomoći da se poveća bezbednost građana Evrope”.

Brže uklanjanje onlajn terorističke propagande

Evropol će u nekim slučajevima moći direktno da razmenjuje informacije sa privatnim subjektima, kao što su privredna društva ili udruženja građana. Na primer, internet jedinica Evropola mogla bi kontaktirati provajdere društvene mreže, kao što je Facebook, i tražiti da stranica koju vodi ISIS bude obrisana. Time bi se donekle zaustavilo širenje terorističke propagande.

Kako bi se izbegao prazan hod u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma, doneta su nova pravila, koja države članice Unije obavezuju da Evropolu obezbede

Izvor: europol.europa.eu

podatke kojima raspolažu. Evropol će godišnje izveštavati Evropski parlament, Savet, Komisiju i nacionalne parlamenata o informacijama dobijenim na ovaj način.

Zaštita podataka i demokratski nadzor

Nova ovlašćenja Evropola izglasana su zajedno sa merama zaštite podataka i parlamentarnog nadzora. Evropski supervizor za zaštitu podataka pratiće učinke Evropola, a građani će moći da podnesu žalbe na njegovo postupanje.

Grupa za zajednički parlamentarni nadzor nadgledaće primenu novih ovlašćenja Evropola. Njeni članovi su ujedno i članovi nacionalnih parlamenata, kao i Evropskog parlamenta.

Priredile:

*Anesa Omeragić, stažistkinja BCBP-a
Sofija Mandić, pravnica istraživačica BCBP-a*

KORISNI LINKOVI:

1. Evropol raspolaže novim ovlašćenjima

ZANIMLJIVOSTI

ŽRTVE TRGOVINE LJUDIMA U REGIONU BEZ STVARNE ZAŠTITE

Uprkos izgrađenom sistemu zaštite, sve je manje identifikovanih žrtava trgovine ljudima u regionu. Sudskih postupaka je malo. Oni ponovo traumatizuju žrtvu i blago kažnjavaju učinioce. Potrebno je koristiti sva raspoloživa dokazna sredstva u sudskim postupcima i obezbediti mehanizam za oduzimanje imovine trgovcima ljudima, koja bi bila korišćena isključivo za naknadu štete žrtvama.

Na regionalnoj konferenciji „Zaštita žrtava trgovine ljudima – pristup zasnovan na pravima žrtava u praksi” učestvovala su organizacije koje se bave borbom protiv trgovine ljudima u četiri države Zapadnog Balkana – Srbiji, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini i Makedoniji. One su predstavile podatke o pristupu pravu na naknadu štete žrtvama trgovine ljudima, rezultate nacionalnih politika u ovoj oblasti, kao i podatke o presudama za krivično delo trgovine ljudima donetim tokom 2015. godine u ove četiri države.

Izvor: astra.org.rs

U skoro svim zemljama regiona ratifikovani su međunarodni dokumenti koji štite prava žrtava trgovine ljudima. Međutim, u praksi se suočavamo sa neostvarivanjem prava žrtava trgovine ljudima, pogotovo kada je reč o sudskim postupcima. I dalje je teško procesuirati krivično delo trgovine ljudima jer je ono teško dokazivo. Sudski postupci koji se vode u slučajevima radne ek-

sploatacije retki su ili ih uopšte nema. Problematičan je i slab kvalitet krivičnog gonjenja, pa je i kaznena politika prema učiniocima blaga. I pored stalnog ukazivanja na retraumatizaciju žrtve u sistemu i na štetnost višestrukog prepričavanja traume i suočenja sa trgovcima, iskazi žrtava su i dalje, često jedini, dokazi u sudskim postupcima. Finansijske istrage i druga dokazna sredstva retko se koriste. Žrtve su neadekvatno smeštene i nisu uključene u programe reintegracije. Organizacije civilnog društva nisu dovoljno uključene u identifikovanje žrtava trgovine ljudima. Čak iako su uključene, to se ne čini od početka procesa zaštite. Žrtvama trgovine ljudima često je omogućen veliki broj usluga, ali im one nisu adekvatno dostupne.

Iako zakoni u sve četiri zemlje u regionu daju mogućnost potraživanja naknade štete u krivičnom postupku, žrtve se upućuju na parnične postupke koji su skupi i ne pružaju neophodnu zaštitu. U praksi, vrlo mali broj žrtava zaista i dobije kompenzaciju, bilo od trgovca bilo od države. O tome dovoljno govori podatak da su u poslednjih deset godina u četiri zemlje samo tri žrtve ostvarile pravo na naknadu štete.

Da bi se situacija promenila, potrebno je unaprediti finansijske istrage tokom dokazivanja krivičnog dela trgovine ljudima, kao i otvoriti mogućnost oduzimanja imovine stečene kriminalnim radnjama, koja će se koristiti za kompenzaciju žrtava. Ovo bi bilo moguće učiniti posredstvom fondova za kompenzaciju, za koje su u sve četiri zemlje urađene i studije o finansijskoj izvodljivosti. Pitanja, problemi, nedostaci i preporuke za unapređenje zaštite trgovine ljudima, osim ogromnog značaja koji imaju za žrtve, vrlo su važni i u kontekstu procesa pridruživanja Evropskoj uniji i harmonizaciji standarda koji doprinose boljoj zaštiti žrtava.

Akcija protiv trgovine ljudima (ASTRA)

KORISNI LINKOVI:

1. Projekat sprečimo, zaštitimo, nadoknadimo - ASTRA

EVROPSKA KAMPANJA „STEP UP!”

Evropska mreža Žene protiv nasilja (WAVE) pokrenula je kampanju o pravima žena žrtava nasilja i njihove dece na podršku i zaštitu. Ova kampanja zahteva od država da slede standard podrške žrtvama, koji postavlja Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici.

Iako je nasilje prema ženama i dalje najrasprostranjeniji oblik kršenja ljudskih prava, evropske države ne uspevaju da obezbede ženama i njihovoj deci zadovoljavajući pristup specijalizovanim uslugama podrške. Samo 15 od 46 evropskih država ima specijalizovane SOS telefone, ne postoje centri za podršku žrtvama seksualnog zlostavljanja, a nedostaje i više desetina hiljada mesta u skloništimama za žene. Usluge podrške su od vitalnog značaja za osnaživanje žena i njihove dece za izlazak i život bez nasilja.

Izvor: womenngo.org.rs

Situacija u Srbiji je slična. Iako je ženskim organizacijama u prošloj godini SOS telefon zazvonio najmanje 11.000 puta, samo devet od 29 organizacija dobilo je podršku za svoj rad iz lokalnih budžeta. Ova podrška u proseku iznosi oko 150.000 dinara godišnje, što je daleko ispod minimuma potrebnog za njeno funkcionisanje.

Evropsku kampanju u Srbiji podržale su Mreža žena protiv nasilja i kampanja „Potpisujem!”.

Tanja Ignjatović, Autonomni ženski centar (AŽC)

KORISNI LINKOVI:

1. Step up kampanja Evropske mreže žena protiv nasilja (WAVE)

KALENDAR**21. jun**

Panel diskusija: [Kakve službe bezbednosti su zaista potrebne Srbiji?](#) Beogradski centar za bezbednosnu politiku organizuje diskusiju čiji je cilj razmatranje i predlaganje najboljih rešenja za dalji razvoj službi bezbednosti i bezbednosno-obaveštajnog sistema. Mesto i vreme: Hotel Falkenštajner (Bulevar Mihaila Pupina 10K), 13h.

24. jun

Panel diskusija: [Šta nas očekuje nakon otvaranja Poglavlja 24?](#) Srbija je na korak od otvaranja pregovora o poglavlju 24 (Pravda, sloboda i bezbednost) krajem juna. Beogradski centar za bezbednosnu politiku poziva na diskusiju o onome što je urađeno u prethodnom periodu, a predstaviće i glavne izazove sa kojima ćemo se suočiti. Mesto i vreme: Mikser haus (Karađorđeva 46), 10.30h.

Izdavač

Beogradski centar za bezbednosnu politiku
Đure Jakšića 6/5, 11000 Beograd, Srbija
www.bezbednost.org

Urednica

Sofija Mandić
pravnik istraživačica u BCBP-u
(sofija.mandic@bezbednost.org)

Recenzentkinja

Sonja Stojanović Gajić
direktorka BCBP

Autori/ke

Nemanja Nenadić, Bojan Elek, Tanja Ignjatović,
Ivana Jeremić, Milica Stojanović, ASTRA

Ilustracija

Đorđe Matić

Saradnica

Anesa Omeragić

Objavljanja rEUformatora je podržala Misija OEBS u Srbiji u okviru projekta „Podrška organizacijama civilnom društvu u praćenju reforme policije u Srbiji”, kao i Ambasada Kraljevine Norveške u okviru institucionalne podrške koaliciji prEUgovor. Beogradski centar za bezbednosnu politiku isključivo je odgovoran za iznete stavove, koji nisu nužno stavovi OEBS-a niti Vlade Norveške.

oebs Organizacija za evropsku
bezbednost i saradnju
Misija u Srbiji

Maj 2016, Beograd

**rEUformator – informator
o poglavljima 23 i 24**

rEUformator je namenjen profesionalcima, državnim službenicima, studentima, novinarima, predstavnicima civilnog društva, građanima i građankama zainteresovanim za praćenje politika iz dva najvažnija poglavlja u procesu pregovora o članstvu Srbije i Evropske unije. rEUformator je nastao u okviru koalicije prEUgovor, koja ima za cilj da praćenjem procesa pregovora u oblastima pravosuđa i osnovnih prava (poglavljje 23) i oblasti pravde, slobode i bezbednosti (poglavljje 24) doprinese suštinskoj demokratizaciji Srbije.

Ukoliko:

želite da saradujete ili da objavimo vest o nekoj vašoj aktivnosti, pošaljite imejl urednicima sa naslovom *Prilog za rEUformator*

želite da se prijavite ili odjavite sa mejling-liste pošaljite imejl *Prijava – Odjava rEUformator* na:
office@bezbednost.org

